

**LATVIJAS TRIATLONA FEDERĀCIJAS
TRIATLONA TIESNEŠU NOLIKUMS**

1. Vispārējie noteikumi:

1.1. Nolikums nosaka Latvijas Triatlona federācijas (turpmāk – LTF) triatlona tiesnešu kolēģijas (turpmāk – tiesnešu kolēģija) struktūru, darba organizāciju, uzdevumus, pienākumus, tiesības, atbildību un finansēšanas kārtību;

2. Tiesnešu kolēģijas struktūra:

2.1. Brīvprātīgie starptautiski sertificētie un vietējā mēroga tiesneši, kas ir tiesīgi tiesāt triatlona un tam radniecīgās (akvatlons, duatlons, krostriatlons u.tml.) sacensības;

2.2. LTF Tiesnešu Padome (turpmāk – Padome), kas kā padomdevēj institūcija un pastāvīgi funkcionējoša LTF struktūrvienība, realizē šajā nolikumā noteiktās funkcijas un rīkojas saskaņā ar LTF biedru kopsapulces un valdes noteiktajiem uzdevumiem;

3. Padomes sastāvs un struktūra:

3.1. Padomes sastāvu veido padomes vadītājs un World Triathlon savienības sertificētie tiesneši, kopā 5 personas;

3.2. Padomes sastāvu izvirza Tiesnešu kolēģija balsojot;

3.3. Padomes vadītāja kandidatūru izvirza Padome un apstiprina LTF Valde;

3.4. Atsevišķos gadījumos Padome pēc saviem ieskatiem var pieaicināt piedalīties lēmumu pieņemšanā arī citus tiesnešu kolēģijas pārstāvjus;

3.5. Padome darbu veic koleģiāli un tās darbu organizē Padomes vadītājs.

4. Padomes pienākums, darba uzdevumi un tiesības:

4.1. Padomes pienākums ir izveidot, vadīt un koordinēt nacionāla mēroga tiesnešu apmācības un izaugsmes sistēmu, kas spētu sagatavot kompetentus tiesnešus dažāda līmeņa sacensību nodrošināšanai visos Latvijas reģionos, kā arī izvirzīt personas starptautiskās (Europe Triathlon, World Triathlon) kategorijas tiesnešu apmācībām un starptautisko sacensību tiesāšanai.

4.2. Padomes darba uzdevumi ir:

4.2.1. Tiesnešu apzināšana, reģistrācija, uzskaitē;

4.2.2. Tiesnešu reģistra uzturēšana un nodošana LTF valdei publicēšanai LTF tīmekļvietnē vienu (1) reizi gadā sezonas sākumā;

4.2.3. Tiesnešu apmācību organizēšana (nacionāla un starptautiska mēroga tiesnešu semināru, sanāksmju un kursu organizēšana sadarbībā ar LTF un starptautiskām triatlona organizācijām);

4.2.4. Saņemot LTF valdes uzdevumu, rīkot apmācības sportistiem, treneriem, organizatoriem un brīvprātīgajiem

4.2.5. Tiesnešu nominācija un tā sastāva organizēšana LTF kalendārā iekļautajās sacensībās katrai sacensību sezonai;

4.2.6. Tiesnešu darba analīze, novērtēšana sacensību sezonas laikā;

4.2.7. Tiesnešu nolikumu izstrāde un aktualizācija, un iesniegšana LTF valdei apstiprināšanai.

4.3. LTF tiesnešu padomes tiesības ir:

4.3.1. Pieprasīt LTF valdei un saņemt finansiālo atbalstu uzdevumu nodrošināšanai;

4.3.2. Pieprasīt LTF valdei un saņemt finansējumu tiesnešu ekipējuma nodrošināšanai;

4.3.3. Pieprasīt LTF valdei un saņemt gan atbalstu, gan finansiālo nodrošinājumu nacionālo un starptautisko tiesnešu kvalifikācijas uzturēšanai.

5. Tiesnešu kolēģijas un Padomes finansējums:

- 5.1. Padomes un tiesnešu kolēģijas finansējumu nosaka un apstiprina LTF valde;
- 5.2. Padome sniedz ieteikumus LTF valdei par LTF sacensību kalendārā iekļauto sacensību galvenā tiesneša apmaksas apmēru;
- 5.3. Padome sniedz ieteikumus LTF valdei par starptautiskā tiesneša komandējuma apmaksas apmēru, piedaloties starptautisko sacensību tiesāšanā;
- 5.4. Komandējuma izdevumi var tikt segti tikai Starptautiskās kategorijas tiesnesim, tiesājot starptautiskās sacensības ārpus Latvijas, un tikai tādā gadījumā, ja tas ir LTF valdes nominēts un apņēmis tiesāt vismaz 2 (divās) LTF sacensību kalendārā apstiprinātās sacensībās kā galvenais tiesnesis vai segmenta (peldēšana, tranzīta zona, riteņbraukšana, skriešana) vadošais tiesnesis.

6. Saistošie dokumenti:

Šī nolikuma neatņemama sastāvdaļa ir tā pielikumi:

- 6.1. LTF triatlona tiesnešu apmācību kārtība (1.pielikums);
- 6.2. LTF triatlona sacensību tiesāšanas, tiesnešu darba organizācijas un vadības noteikumi (2.pielikums);
- 6.3. Galvenā tiesneša pienākumi (3.pielikums).

7. Citi noteikumi:

- 7.1. Padome ir atbildīga par šajā nolikumā noteikto pienākumu izpildi;
- 7.2. Padome nav tiesīga izlemt jautājumus, kuru izskatīšana ir LTF Kopsapulces, valdes vai citu LTF institūciju kompetencē saskaņā ar LTF statūtiem.

1. Pielikums

LATVIJAS TRIATLONA FEDERĀCIJAS TRIATLONA TIESNEŠU APMĀCĪBU KĀRTĪBAS NOTEIKUMI

1. Vispārējie noteikumi:

- 1.1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā Latvijas Triatlona federācija (turpmāk – LTF) organizē un nodrošina LTF reģistrā iekļauto tiesnešu akreditācijas procesu un apstiprināšanu;
- 1.2. Noteikumu mērķis ir nodrošināt profesionālu un atbildīgu triatlona tiesnešu kolēģiju Latvijā;
- 1.3. LTF tiesnešu apmācības un apstiprināšanas procesu vada un koordinē Tiesnešu padomes vadītājs.

2. Tiesnešu kvalifikācija:

- 2.1. Par tiesnesi var kļūt jebkura fiziska persona, kura atzīst LTF Statūtus, LTF ētikas kodeksu, ir sasniegusi vismaz 16 gadu vecumu un apņemas izpildīt šī nolikuma noteikumus;
- 2.2. Tiesnešu kvalifikācija Latvijā tiek iedalīta divās kategorijās:
 - 2.2.1. Nacionālās (LAT) kategorijas tiesnesis;
 - 2.2.2. Starptautiskās kategorijas tiesnesis, kas iedalās trīs līmeņos:
 - 2.2.2.1. 1. līmeņa tiesnesis;
 - 2.2.2.2. 2. līmeņa tiesnesis;
 - 2.2.2.3. 3. līmeņa tiesnesis.
- 2.3. Nacionālās (LAT) kategorijas un starptautiskās kategorijas tiesnešu reģistrs reizi gadā tiek atjaunināts LTF tīmekļvietnē;
- 2.4. Nacionālās (LAT) kategorijas tiesnesis:
 - 2.4.1. Nacionālās (LAT) kategorijas tiesnešu sertifikātu var iegūt, piedaloties LTF organizētās tiesnešu apmācībās un sekmīgi nokārtojot teorētisko tiesneša sertifikācijas eksāmenu un praktisko zināšanu pārbaudi;
 - 2.4.2. Nacionālās (LAT) kategorijas tiesneša sertifikāts ir derīgs 4 gadus;
 - 2.4.3. Lai Nacionālās kategorijas tiesneša sertifikāts tiktu automātiski pagarināts uz nākamo periodu, ir nepieciešams veikt tiesneša vai triatlona un tam radniecīgo sporta veidu sacensību organizatora pienākumus vismaz 2 (divās) nacionāla vai starptautiska mēroga sacensībās, kuras iekļautas LTF sacensību kalendārā;
 - 2.4.4. Ja Nacionālās (LAT) kategorijas tiesnesis nav veicis atbilstošu ikgadējo sertifikāta pagarināšanu, tad persona piedalās atkārtotās apmācībās un atkārtoti kārtot teorētisko tiesneša sertifikācijas eksāmenu un praktisko zināšanu pārbaudi;
- 2.5. Starptautiskās kategorijas tiesnesis – saskaņā ar World Triathlon savienības noteikumiem iegūst atbilstošo līmeni, piedaloties World Triathlon savienības apmācībuursos, nokārtojot teorētisko un praktisko eksāmenu, saņemot sertifikātu un tiek iekļauts World Triathlon tiesnešu sarakstos;

3. Nacionālās kategorijas (LAT) iegūšana:

- 3.1. Tiesnešu padome sadarbībā ar LTF rīko nacionālās kategorijas (LAT) tiesnešu apmācības;
- 3.2. Jebkurš interesents, kas atbilst šī pielikuma 2.1.punktam, ir tiesīgs pieteikties nacionālās (LAT) kategorijas tiesnešu apmācībām;

- 3.3. Apmācību semināru pasniedz Tiesnešu padomes apstiprināts starptautiskā līmeņa tiesnesis;
 - 3.4. Nacionālās kategorijas (LAT) tiesnešu sertifikātu apmācību dalībnieks saņem tikai pēc veiksmīgi nokārtotas teorētiskās un praktiskās zināšanu pārbaudes:
 - 3.4.1. Teorētisko zināšanu pārbaude sastāv no teorijas kursiem un teorētiskā sertifikācijas eksāmena, kurā izmantojot apmācībās gūtās zināšanas, ir jāaizpilda tests un ir jāapraksta atbilstoša rīcība uzdotajai situācijai vai jāpieņem atbilstošs lēmums;
 - 3.4.2. Praktisko zināšanu pārbaude notiek LTF kalendārā iekļautās sacensībās starptautiska tiesneša uzraudzībā ne vēlāk kā 1 gadu pēc teorētisko zināšanu veiksmīgas nokārtošanas.
 - 3.5. Teorētiskais eksāmens var tikt veikts gan elektroniski, gan klātienē;
 - 3.6. Tiesnešu sertifikācijas eksāmens ir bezmaksas pakalpojums;
 - 3.7. Ik pa 4 gadiem Nacionālās kategorijas (LAT) tiesnesim ir jāpiedalās LTF organizētajos tiesnešuursos (klātienē vai elektroniski). Ja tiesnesis atbilst šo noteikumu 2.4.3. punktam, teorijas eksāmens un praktisko zināšanu pārbaude atkārtoti jāveic nav.
 - 3.8. LTF Tiesnešu padome patur tiesības lemt par izņēmuma gadījumiem Nacionālās kategorijas (LAT) tiesnešu sertifikātu pagarināšanai.
- 4. Tiesneša sertifikāta anulēšana:**
- 4.1. Par būtiskiem tiesnešu profesionālās prakses, ētikas un uzvedības pārkāpumiem, kā arī citiem nozīmīgiem pārkāpumiem LTF tiesneša sertifikāts var tikt anulēts ar LTF Tiesnešu padomes un LTF Valdes lēmumu.
- 5. Starptautiskās kategorijas iegūšana:**
- 5.1. Nacionālās kategorijas (LAT) tiesnesis var prasīt Tiesnešu padomes nomināciju starptautiskās kategorijas iegūšanai, ja:
 - 5.1.1. Divu gadu laikā ir tiesātas vismaz četras (4) Latvijas kausa un/vai augstāka mēroga sacensības;
 - 5.1.2. Tiesnesis ir labās attiecībās ar LTF;
 - 5.1.3. Tiesnesis apņemas pēc starptautiskās kategorijas iegūšanas ik sezonu tiesāt vismaz divas (2) LTF kalendārā iekļautas sacensības, tostarp vismaz vienās (1) sacensībās pildīt galvenā tiesneša pienākumus.
 - 5.2. Starptautiskās kategorijas paaugstināšana notiek saskaņā ar World Triathlon noteikumiem;
 - 5.3. Starptautiskās kategorijas uzturēšanai tiesnesim vienu reizi kalendārajā gadā ir tiesības pieprasīt LTF valdei segt komandējuma izdevumus starptautisku sacensību tiesāšanai, kas iekļauti Europe Triathlon kalendārā;
 - 5.4. Starptautiskās kategorijas tiesneša sertifikāta derīguma termiņu nosaka World Triathlon.

2. Pielikums

LATVIJAS TRIATLONA FEDERĀCIJAS TRIATLONA SACENSĪBU TIESĀŠANAS, TIESNEŠU DARBA ORGANIZĀCIJAS UN VADĪBAS NOTEIKUMI

1. Vispārējie noteikumi:

- 1.1. Latvijas Triatlona federācijas (turpmāk – LTF) kalendārā apstiprinātās triatlona sacensības tiek rīkotas ievērojot World Triathlon sacensību noteikumus un prasības;
- 1.2. LTF kalendārā apstiprinātās Latvijas Čempionāta sacensības papildus 1.1.punktam tiek rīkotas saskaņā ar LTF valdes apstiprinātajām un publicētajām Minimālajām prasībām Latvijas čempionātiem pa distanču veidiem;
- 1.3. LTF kalendārā apstiprinātās Latvijas kausa sacensības papildus 1.1.punktam tiek rīkotas saskaņā ar LTF valdes apstiprināto un publicēto ikgadējo LK nolikumu.

2. Sacensību vadība:

- 2.1. Sacensību nolikums ir augstākais sacensību norisi reglamentējošais dokuments un nevienam nav tiesību pārkāpt šajā nolikumā ietvertās prasības un normas, tai skaitā noteiktos pieteikumu iesniegšanas datumus;
- 2.2. Tiesnešu skaits un sastāvs ir atkarīgs no sacensību līmeņa un lieluma, bet tas nedrīkst būt mazāks par Tiesnešu padomes vadītāja norādīto, sacensību raitas gaitas nodrošināšanai. Par tiesnešu skaitu sacensību galvenais tiesnesis vienojas ar organizatoru;
- 2.3. Latvijas Republikas čempionātos un kausa posmos galvenais tiesnesis drīkst būt tikai starptautiskās kategorijas tiesnesis; segmentu vadošie tiesneši drīkst būt starptautiskās vai nacionālās kategorijas (LAT) tiesneši; pārējo sacensību tiesāšana ir to organizatoru kompetencē;
- 2.4. Latvijas Republikas čempionātos un kausa izcīņas posmos, visās vietējās un reģionālās sacensībās sacensību organizatora pienākums ir sacensību galveno tiesnesi saskaņot ar LTF tiesnešu padomi.
- 2.5. Sacensību galvenais tiesnesis:
 - 2.5.1. Tiek apstiprināts visām nacionāla mēroga sacensībām no to tiesnešu vidus, kam ir piešķirta starptautiskā kategorija un ir atbilstoša pieredze sacensību organizēšanā un vadīšanā. Nacionālās kategorijas tiesnesim pēc starptautiskās kategorijas iegūšanas vismaz divās LK sacensībās jābūt par segmentu vadošo tiesnesi ar labu vērtējumu no sacensību galvenā tiesneša, lai varētu tikt nominēts turpmāk par sacensību galveno tiesnesi;
 - 2.5.2. Atbild par sacensību sagatavošanu un norisi atbilstoši LTF un World Triathlon standartiem;
 - 2.5.3. Nodrošina sacensību tiesāšanu ar sertificētiem tiesnešiem un brīvprātīgajiem, un atbild par viņu gatavību veikt savus pienākumus;
 - 2.5.4. Pieņem lēmumu par sacensību pārcelšanu un atlikšanu neparedzētu apstākļu dēļ vai drošības nodrošināšanas nolūkā, iespējami ātrā laikā informējot par to sacensību organizatoru un LTF valdi;
 - 2.5.5. Nepieciešamības gadījumā sagatavo un iesniedz LTF padomei ziņojumu par sacensību laikā konstatētajiem būtiskiem pārkāpumiem un savas kompetences ietvaros lemj par iespējamo soda apmēru;

2.5.6. Nodrošina LTF nolikumu un World Triathlon noteikumu izpildi starptautiskās un nacionālās sacensībās.

3. Vispārējās prasības LTF tiesnešiem:

- 3.1.** Tiesnesim ir regulāri jāpilnveido savas zināšanas un pieredze atbilstoši World Triathlon un LTF noteikumiem;
- 3.2.** Tiesnesis darbojas atbilstoši World Triathlon un LTF noteikumiem, sacensību nolikumam, precīzi un objektīvi veic savus pienākumus;
- 3.3.** Triatlona sacensību tiesnesim jābūt zinošam, konsekventam, objektīvam, disciplinētam, iniciatīvam, godīgam, prasmīgam, cienīgam pret sevi un citiem sacensību pasākuma dalībniekiem, savā uzvedībā jābūt paraugam sportistiem, jāievēro ētika un jānovērš savā darbībā interešu konflikta situācijas;
- 3.4.** Tiesnesis veic pienākumus sacensību vadīšanā un tiesāšanā atbilstoši savai kvalifikācijai un nominētajai pozīcijai;
- 3.5.** Tiesnesim regulāri, bet ne retāk kā reizi četros (4) gados jāpiedalās LTF rīkotajos tiesnešu semināros, ja tādi tiek nodrošināti, neatkarīgi no nepieciešamības atjaunot tiesneša sertifikātu;
- 3.6.** Tiesnesim ir jābūt gatavam savu pienākumu izpildei: jāpārzina sacensību noteikumus, sacensību nolikumu, sava amata un tiesāšanas specifiku. Tiesnesis ir atbildīgs par sacensību noteikumu un nolikumu precīzu traktējumu, pareizu un objektīvu lēmumu pieņemšanu, balstoties uz pierādījumiem, un rezultātu noteikšanu;
- 3.7.** Tiesnesis atbild par sacensību sagatavošanu un norisi, precīzu noteikumu un nolikumu ievērošanu, pareizu un objektīvu rezultātu izvērtēšanu, t.sk. hierarhijas ievērošanu;
- 3.8.** Tiesnesis nedrīkst atstāt savu darba vietu (posteni) sacensību laikā un pēc sacensību pasākuma beigām bez sacensību galvenā tiesneša piekrišanas;
- 3.9.** Par neapzinīgi veiktiem pienākumiem un/vai citiem pārkāpumiem LTF Tiesnešu padomē tiek lemts par tiesneša tālāko darbību;
- 3.10.** Tiesnešus sacensībās pa sektoriem apstiprina sacensību galvenais tiesnesis, konsultējoties ar LTF Tiesnešu padomi.

GALVENĀ TIESNEŠA PIENĀKUMI UN UZDEVUMI

Sacensību galvenā tiesneša pienākumi:

1. Izskata un saskaņo organizatora iesūtīto sacensību nolikumu;
2. Vismaz 30 dienas pirms sacensībām jākomunicē (piemēram, telefona saruna vai attālinātā komunikācija vai klātienes ierašanās) ar organizatoru par sacensību atbilstību saistošajiem noteikumiem;
3. Ierasties vismaz 30 min pirms dalībnieku reģistrācijas uzsākšanas sacensībās
4. Pārlicināties, ka sacensību organizators ir nodrošinājis nepieciešamo sporta bāzi un inventāru sacensību norisei, kā arī visus nepieciešamos materiālus, tehniku, aparāturu, tiesnešu darba vietas, dalībnieku pulcēšanās vietu, dalībnieku sēdvietas pirms starta, apģērba grozus, u.tml.;
5. Būt atbildīgam par medicīniskā personāla un visu sacensību tiesnešu atrašanos to pienākumu izpildes vietā atbilstošā ekipējumā, fiziskajā un morālajā sagatavotībā;
6. Organizēt sacensību dalībnieku apliecinājumu saņemšanu par veselības stāvokļa atbilstību dalībai sacensībās. Galvenais tiesnesis ir tiesīgs lemt par dalībnieka nepielaišanu pie starta, ja nav saņemts minētais apliecinājums;
7. Būt atbildīgam par savlaicīgu informācijas izvietojumu un pieejamību gan sacensību dalībniekiem (komandām, sportistiem), gan viesiem;
8. Būt atbildīgam par drošību un kārtību sacensību norises vietā;
9. Nodrošināt sacensību raitu norisi saskaņā ar LTF nolikumiem un noteikumiem;

Sacensību galvenā tiesneša uzdevumi:

1. Apzināt, cik tiesnešu ir nepieciešams un cik brīvprātīgos var nodrošināt organizators, lai nosegtu visus sacensību procesus un segmentus (reģistrācija, peldēšana, tranzīta zona, riteņbraukšana, skriešana, finišs);
2. Pirms starta došanas iepazīstināt sportistus ar sacensību norisi, izskaidrot trasi, apļu skaitu katrai grupai atsevišķi (piemēram, informatīvā sanāksme);
3. Dot sacensību startu ("on your marks", svilpe vai taure), koordinējot to ar laika ņemšanas pakalpojumu sniedzēju;
4. Izvietot tiesnešus pa posteņiem;
5. Iepazīties ar trases stāvokli pirms sacensībām;
6. Pārlicināties, vai nepieciešamajās vietās ir brīvprātīgie;
7. Pārlicināties vai peldēšanas posmā ir glābēji, un vai ir pieejama medicīniskā palīdzība sacensību vietā ērtā piekļuves punktā;
8. Piedalīties pie velosipēdu pārbaudes, laižot sportistus tranzīta zonā;
9. Savlaicīgi paziņot ūdens temperatūru, rezultātu publicējot uz informācijas dēļa;
10. Izveidot tiesnešu žūriju, ja tiek iesniegts protests (LTF valdes pārstāvis, organizators, un tiesāšanā kompetenta neieinteresēta 3.persona - cits tiesnesis);
11. Pārbaudīt vai ir nodrošināts tiesnešiem un brīvprātīgajiem nepieciešamais ekipējums; pietiekams daudzums karodziņu, svilpju, atpazīstamības vestes/apģērbs tiesnešiem un brīvprātīgajiem, u.c.);
12. Pārbaudīt, vai starta sarakstos atpogaļotā informācija ir pareiza;
13. Apstiprināt sportistu rezultātus, pārbaudot apļu skaitu finišējušajiem, piešķirto sodu izciešanu, utt.;
14. Pieņemt lēmumus par soda piešķiršanu pirms tas tiek izlikts uz sodu dēļa;

- 15.** Pārliecināties, vai visos segmentos ir iespējams atpazīt sportistus un viņu ekipējumu pēc numuriem, ja ir jāpiešķir soda sekundes;
- 16.** Pārliecināties, vai visiem sportistiem, kam nepieciešama licence, tā ir iegādāta;
- 17.** Kontrolēt, vai organizators izpilda minimālās LTF apstiprinātās prasības sacensību organizēšanai;
- 18.** Elektroniski iesniegt rakstisku atskaiti LTF Tiesnešu padomei par sacensībām (galvenā tiesneša vērtējums, novērojumi, nepieciešamie uzlabojumi utt. 1-3 dienu laikā pēc sacensībām).